

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۹/۰۵/۰۱

احسان لمر

«عروة الوثقی» در اختیار ما است

«عروة الوثقی» از دو کلمه «عروة» به معنای دستگیره و برگه و «الوثقی» به معنای محکم و قابل اطمینان و اعتماد گرفته شده است. پس عروة الوثقی یعنی دستگیره مطمئن و محکم معنی میدهد.

این کلمه در قرآن مجید دو بار استعمال شده است:

«لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۚ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝»

در دین هیچ اجباری نیست، راه هدایت از ضلالت [به وسیله وحی به پیامبر] روشن و مشخص شده است، پس هر که به طاغوت کفر بورزد، و به خدا مؤمن گردد، مسلماً به محکم ترین دستگیره، که گسستگی برای آن نیست چنگ زده و خداوند شنوا و داناست.
(سوره بقره - 256)

همچنان:

«وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ۝»

کسی که روی خود را تسلیم خدا کند در حالی که نیکوکار باشد، به دستگیره محکمی چنگ زده (و به تکیه گاه مطمئنی تکیه کرده است)؛ و عاقبت همه کارها به سوی خداست. (سوره لقمان - 22)

یک صد و سی و پنج سال قبل از امروز یعنی (13 مارچ 1884 م) سید جمال الدین افغان در شهر پاریس همراه با شاگردش محمد عبدو اخباری را با عنوان «العروة الوثقی» به زبان عربی نشر می نمودند که این نام با عظمت و واقعاً دستگیره مطمئن و محکم برای نسل جدید و آزادی خواه آن زمان بود.

قسمت بیشتر این اخبار به ممالک اسلامی و عربی فرستاده می شد به خصوص کشور مصر، که کوتاه مدتی بعد دست نشانندگان استعمار را به هیجان و جنون انداخته ورود و مطالعه آنرا ممنوع ساختند در حالی که اخبار را مصری ها مخفیانه داخل کشور نموده و مطالعه می نمودند.

عناوین آن جریده چنین بود:

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

- الجنسية و الديانة الاسلامية.
- ماضى الامة و حاضر هاو علاج عللها.
- انصرنية و الاسلام و اهلها.
- انحطاط المسلمين و سكونهم و سبب ذلك.
- سبات من له حق و حراك من لا حق له.
- التعصب ((اتبعوا ما أنزل إليكم من ربكم ولا تتبعوا من دونه أولياء).
- القضاء و القدر.
- الفضائل و الرذائل و الثرهما.
- الوحدة الاسلامية.
- الوحدة السياسية.
- الامل و طلب المجدوا رجال الدولة و بطانة الملك.
- كيف يجب ان يكونوا.
- كم حكمة الله فى حب الحمدة الحقّة.
- الشرف.
- الامة و سلطة الحاكم المستبد.
- دعوة الفرس الاتحاد مع الافغان.
- امتحان الله للمؤمنين.
- من يضل الله فما له من هاد.
- اسباب حفظ الملك و يريد ان ثمن على الذين استصغفوا فى الارض و نجعلهم ائمة و تتجلمهم الوارثين و لاتكونوا كايين تفرقوا و اختلفوا من بعد ما جاهم البيئات
- سنن الله فى الامم و تعليقها على المسلمين

الوهم

الجبن

زلزال الانجليز فى السودان

{نوت اگر در كاپى عناوين از عربى اشتباهى باشد معذورم داريد كه بعضاً كلمات خوانا نبودند}

بخش ديگر اين جريده را اخبار و مطالب روز تشكيل مى داد و هم بيشتريين مطالب در باره مصر و سودان بود و ضمناً عناوينى چون: «جرايد انگليس در باره عروة الوثقى» - «نظرات جرايد فرانسه در باره انگليسيها» - «توزيع مجانى

عروة الوثقی» - «ریاض پاشا و سیاست انگلیسها» - «عروة الوثقی» - «مصادره عروة الوثقی» - «تسلط بریتانیه در هند» - «انگلیسها و اسلام» - «حیله های انگلیسی» و (همه به زبان عربی) به نظر می رسد.

"اگر هجده شماره العروة الوثقی یا کلکسیون کامل آن را در چند جمله خلاصه کنیم سید جمال افغانی و شاگردش محمد عبده را کسانی می یابیم که از فراز منبر «العروة الوثقی» به همه انسان ها به خصوص به شرقیان مصیبت ها و پیامد های استعمار انگریز را شرح می دهند و نمونه های آن در افغانستان، مصر، سودان و هند انگشت میگذارند، جهان اسلام را به اتحاد فرا میخوانند و کسانی را که به مزدوری استعمار تن داده اند به خوانندگان معرفی میدارند" **1**

«عروة الوثقی» هم هراس در دلها افکنده بود و ورود جریده به کشورهای هند، مصر و ترکیه ممنوع شد، در مصر قانونی تصویب شد که خبر آن در عروة الوثقی چنین آمده است: "مجلس نظار مصر در قاهره تشکیل گردید و اهمی در جلو گیری از روزنامه العروة الوثقی را دارند و دستور داده شد که از ورود روزنامه مذکور در مصر جلو گیری به عمل آید و مراقبت بیشتری کنند" **2**

"به ما خبر رسید که پس از انتشار این خبر هر کسی روزنامه العروة الوثقی را داشته باشد پانزده تا بیست و پنج لیره جریمه نقدی بپردازد و بزرگ ترین مجازاتی است" **3**

همین گونه پس از گذشت مدت کوتاهی امپراطوری عثمانی از ورود شماره های جدید المنار، به قلمروش ممانعت کرد. این همان سلسله هراس و نگرانی سریال گونه استعمار و دست نشانندگان از نشرات بیدار گرانه سید افغان و رهروان مکتب او است که با وجود ادعا دموکراسی، آزادی گفتار و بیان و ... آنچه آنها از آن هراس دارند حقیقت است. آنچه نهایت دلچسپ است اینکه سید عروة الوثقی را رایگان توزیع مینمود چنانچه نوشته بود: "... ما در اولین شماره که صدور یافت، تصریح نمودیم که کارکنان آن مردمی از اهل غیرت از مشرق زمین اند که با رعایت عدل و سلوک و هم آهنگ با حکمت و تدبیر به اموری متوجه گشته اند که به نفع کشور ها و ملت های شان است و کسی که گمان برده توزیع مجانی آن تقاضا می کند که این جریده باید منسوب بیک دولت از دول و یا یک شخص آزمند به پادشاهی و امارت باشد، این پندار وی تنها به خاطر یاس است که در دل وی تسلط یافته و نا امیدی از همت بلند پاره از مسلمانان است که به چنین عمل کوچکی می پردازند. جز گروه کافران کس دیگری از نعمت خداوند نا امید نمی گردد.

این جریده گنجایش فحش و دشنام کسی را ندارد. در آن نام و لقب شخص ذکر نمی گردد و تنها قول و عمل شخص که مفاد بر آن مرتبت باشد بررسی می گردد" **4**

مدعیان دموکراسی، و آزادی بیان، بعد از هجده شماره در 16 اکتبر 1884 العروة الوثقی را تحمل نتوانسته و به آن اجازه نشر ندادند. کلکسیون این جریده با کمال مراقبت و احتیاط در کتابخانه ملی فرانسه حفظ شده است:

Bibliothèque nationale de France - site François-Mitterrand

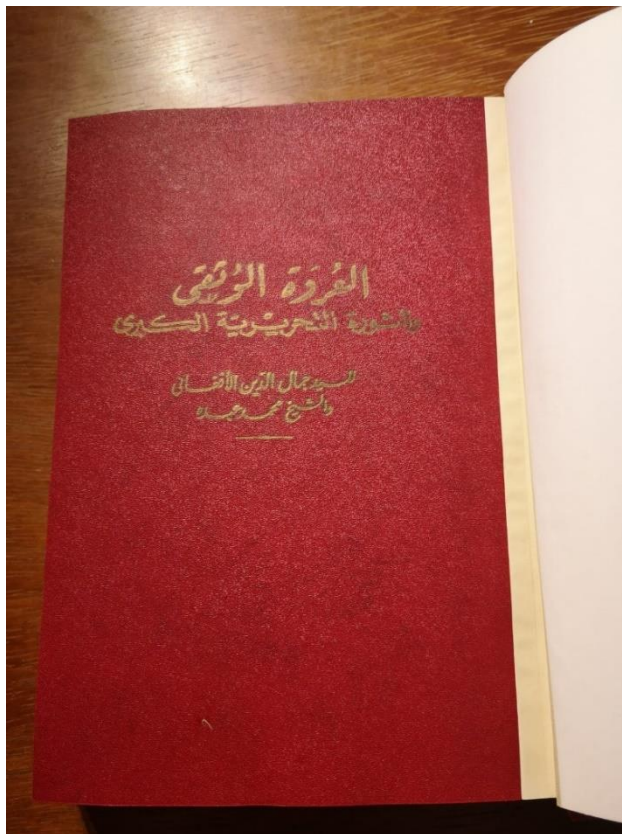
11 quai François-Mauriac 75013 – Paris 13em

ولی بعدها عروة الوثقی توسط یکی از شاگردان و رهروان سید در لبنان بشکل رساله طبع و نشر شد. و استاد گرامی عبدالله سمندر غوریانی آن را به در دری آراسته بودند.

زهی سعادت که ما (من و شاهدخت زندگیم) این گنجینه را در پاریس یافتیم و آرزو دارم در ادامه کار سترگ استاد گرامی عبدالله غوریانی این بار متن اصلی این اخبار را به دو زبان ملی برای ترجمه و نشر بفرستیم.

یک نکته برایم سوال است که در این مدت زمان 135 سال چرا ما نخواستیم یا نتوانستیم این گنجینه را به مردم خویش برسانیم. در گذشته ها و اکنون دانشمندان و اهل قلم ما که مدت ها (حتی چندین دهه) در پاریس تشریف داشتند کاش ما را در این روشنائی قرار می دادند.

یک نکته را باید متذکر شوم که من که از عاشقان مکتب و راه سید افغان می باشم، دوست بی نهایت عزیز و گرامی

من «فضل الرحمن فاضل» شخصیت عالی قدر فرهنگی و اهل کتاب آن فرزانه و دانشمند سترگ که تنها در دوره چهار ساله سفارت شان در قاهره کشور مصر بیش از 150 جلد کتاب را نوشته - ترجمه و باز نشر نمودند که در تاریخ سفارت خانه های افغانستان کار بی سابقه و بی نهایت برارنده است ، ایشان که بر زبان عربی تسلط دارند با حفظ حرمت به زحمات استاد گرامی سمندر غوریانی که (کتاب العروة الوثقی) را قبلاً ترجمه نموده بودند، متن اصلی را مرور و ترجمه و تجدید چاپ خواهند نمود.

- 1 - فضل الرحمن فاضل - سید جمال الدین الحسینی الافغانی بیدارگر عصر - چاپ 1386 ص 17.
- 2 - دکتور حلیم تنویر- تاریخ و روز نامه نگاری افغانستان - شورای فرهنگی هالند سا 2000 ص 7.
- 3 - عین مأخذ.
- 4 - فضل الرحمن فاضل ص 18 {عروة الوثقی، ترجمه استاد سمندر غوریانی ص 213}.

د پانیو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلېکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ